SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2134

av Magnus Haara (C)

Fondering av medel för planerat underhåll inom va-verksamheten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lagstiftningen så att va-huvudmän ges möjlighet att avsätta och fondera medel för planerat framtida underhåll av vatten- och avloppsanläggningar, på motsvarande sätt som i dag kan ske för framtida investeringar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sveriges vatten- och avloppssystem utgör en grundläggande del av samhällsinfrastrukturen. En stor del av ledningsnäten byggdes under efterkrigstiden och närmar sig nu slutet av sin tekniska livslängd. För att säkerställa driftsäkerhet, god vattenkvalitet, minskad miljöpåverkan och ett robust samhälle krävs omfattande och långsiktigt planerat underhåll.

Dagens regelverk ger VA-huvudmän möjlighet att bygga upp ekonomiska reserver för framtida investeringar. Däremot saknas motsvarande möjlighet att på ett långsiktigt och strukturerat sätt avsätta medel för framtida planerat underhåll. Detta innebär att underhållsåtgärder ofta måste finansieras först när behovet uppstår, trots att kostnaderna i många fall är både kända och förutsägbara långt i förväg.

Underhåll är inte en oförutsedd utgift utan en naturlig och nödvändig del av varje VA-verksamhet. Ett regelverk som behandlar investeringar och underhåll olika riskerar att skapa felaktiga ekonomiska incitament där nödvändiga underhållsåtgärder skjuts på framtiden. Konsekvensen kan bli ökade kostnader, större driftstörningar, fler vattenläckor och ökad belastning på miljön.

En möjlighet att fondera medel för framtida underhåll skulle ge VA-huvudmän bättre förutsättningar att planera verksamheten långsiktigt och skapa en jämnare avgiftsutveckling för abonnenterna. Det skulle även bidra till att underhåll genomförs vid rätt tidpunkt i stället för att skjutas upp av ekonomiska skäl.

För att stärka den långsiktiga hållbarheten i Sveriges vatten- och avloppssystem bör lagstiftningen därför ses över så att VA-huvudmän ges möjlighet att avsätta och fondera medel även för planerat framtida underhåll av befintlig infrastruktur.

Magnus Haara (C)